

*S*

РАЗНА А К Т А



Предмет: Јабраји под лажним именима

MINISTARSTVO UNUTRASNJE POSLOVA  
Uprava državne bezbednosti  
ARHIVA

Br. predmeta	Strana	Svoga strana	Potpis
191	1	11	28

IV. дос. бр. 191

ИРБ, УГБ, СЛ, IV-191, к. 428/26

Рађено 2 августа 1942 године  
у Одељењу специјалне полиције У.г.Б.

Претстаде по позиву Маршалек  
Иван, директор фирме "Млава" а. д.  
из Београда, са станом у Његушевој  
ул. бр. 28а/IV, па изјави:



У мају месецу ове године дао сам преко штампе оглас којим сам тражио девојку за своје нејако дете. По овом огласу дошла је једна девојка која ми се легитимисала неком легитимацијом зелене боје и објавом за пут издатом од стране општине у Забрежју, па сам је примио у службу. Одмах пошто је ступила у службу, она се код мене и настанила, те се је пријавила кварту са становањем и поднела молбу за стално становање, која јој је у Централној пријавници У.г.Б. повољно решена.

Мени ни у ком случају није било познато да је та девојка, која ми се легитимисала као Бранка Марковић, јеврејка и да јој то није право име. За ово време од када је код мене у служби, она је била необично повучена, марљива и поштена и нисам могао да приметим било шта сумњиво код ње.

То је све што имам да кажем по предњој ствари. Испит ми је прочитан и моје су речи верно записане.

Саслушао и оверава,

Записничар,

По наређењу  
Шефа Одељења специјалне полиције  
Шеф Историјског архива  
*Letopisec*

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJI POSLOVA FNRJ  
Uprava državne bezbednosti

181	Stara	11	Pobija
	M		B

ИСТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА

ИАБ, УГБ, СП, IV - 191, к 429/26

УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА  
Одељење специјалне полиције

II бр. 10627 /IV

14 августа 1942 године  
Београд

ЕКСТРАОРДНА  
ПОСТАВА  
16-VII 1942

*[Handwritten signature]*  
*[Handwritten signature]*



ИЗВАНРЕДНОМ КОМЕСАРУ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ

БЕОГРАД

Након употребе, част ми је да вратим досије-а Мургел Ане и  
Дивџак Стане, избеглица.

Св. Пов.бр. 78/42

Ник.-

По наредби  
Шефа Одељења специјалне полиције,  
Шеф Илустрационално-полиц. комесар,

*[Handwritten signature]*

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA FNR  
Uprava za izbeglice

Bр. predmeta	3	Podpis
191		

ИАБ, УГБ, СП, IV-191, к. 429/26

ИСТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА

УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА  
Одељење специјалне полиције

Пов. II бр. 1884 /IV

12 августа 1942 године

Београд

*Мик.*

4.



ОТСЕКУ ЗА ЈЕВРЕЈЕ

Спроводе се Отсеку ухваћене јеврејке Розенберг Анита, рођена 21 септембра 1924 године у Београду; Розенберг Ерна, рођена 13 фебруара 1926 године и Фрухтер Марта, рођена 10 септембра 1923 године, - с молбом на даљи закони поступак.

Именоване су становале у Београду илегално од децембра прошле године и биле су снабдевене лажним исправама на аријевска имена, али су од стране органа ове Управе препознате на улици и ухапшене.

По наредби  
Шефа Одељења специјалне полиције,  
Шеф IV отсека полиције, инспектор,

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ФНРЈ  
Управа државне безбедности  
АРХИВА

Бр. предмета	Смаз	Смаз др. 1	Потпис
191	4		

ИАБ, УТБ СП IV - 191 к 429/26



ПРЕТСТОЈНИШТВО ГРАДСКЕ ПОЛИЦИЈЕ

Пов.Бр. 1237

18.септембра 1942.год.

КРАГУЈЕВАЦ.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJI POSLOVA FRY  
Uprava državne bezbednosti  
ARHIVA

Br. predmeta	Strana	Svega strana
191	5	

УПРАВИ ГРАДА БЕОГРАДА  
Оделење специјалне полиције

Београд.



У вези акта те Управе Пов.П.Бр.1884/IV од 2.IX.1942.године, а поводом издавања личне карте Ерни Розенберг, јеврејки из Београда на име "Вера Михајловић", овим се извештавате да је ово Претстојништво повело извиде, да се установи ко је именованој издао личну карту и на основу каквих докумената. Тако се из молбе, коју је именована поднела овој власти за добијање личне карте, види да је Надежда Милошевић, бив. службеница овог Претстојништва својом руком написала улицу и број стана као и број личне карте, те се констатује да је она односну личну карту и попунила. Милошевићева је лишена слободе и на саслушању признаје да је радила на издавању личних карата, али се не сећа именоване, којој је издала личну карту на име "Вере Михајловић", нити је пак познаје, те се претпоставља да је овде по среди само једна непажња и омашка.

Милошевићева је још 30. јуна 1942. године отпуштена из службе као неподесна, а ради изложеног спроведена је са истражним материјалном Државном Тужиоштву у Крагујевцу, ради даљег законског поступка.

Предње се доставља с молбом на надлежност.

Замењује

Претстојника градске полиције  
Срески начелник



ИИАБ, УГБ, СП IV-191, К. 429/26

УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА  
Одељење специјалне полиције  
POLIZEIPRÄSIDIUM — BELGRAD  
Spezialpolizeiabteilung

№ II № 2118-IV  
22/IX 1942

*И. Ивковић*  
Шеф одељења IV

IV

2/IX

*Handwritten mark*

Р

Примљено знању.

Картотеци,

да прикључи предмету Пов. II бр.  
1884/42.

По наредаби

Шефа Одељења специјалне полиције,

Шефа IV одељења полиције,

22. IX. 1942

Б.

*Belajac*

ИСТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА  
ИПБ УГБ СП IV-191 к 429/26



81

6. 1950

Наг  
Дига



upravi grada rim 4-egram

oделenje specijalne policije beograd

А В Љ Е Н

Број	Врста	Речи	Време предаје			Примио	Телеграфу	Време отправљања					Отправ	
			дан	час	мин.			дан	час	мин.	линија	запа		



4 petrovgrad 864-38-10-9/30

= depesom pov rim 2 broj 1884 trazeno lice otputovalo 5 ovog me  
 u jutro privatnim automobilom za beograd = oделenje opste polici  
 pov broj 1450- ser dr spittler m p

MINISTARSTVO UNUTRASNJIH POSLOVA FNRJ

Uprava državne bezbednosti

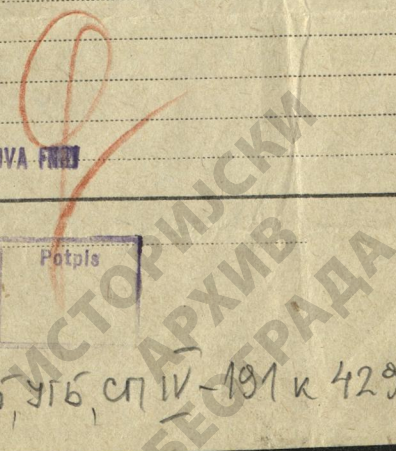
ПРИЈЕМА

Т. Бр. 201-6

Име и ближа адреса пошиљача:

194	6		
-----	---	--	--

ИАЗ, УГБ, СП IV - 191 к 429/26



8.001 Розенберг Анита

УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА  
Одељење специјалне полиције  
POLIZEIPRÄSIDIUM — BELGRAD  
Spezialpolizeiabteilung

к. л. б. II № 1884-IV

107 VIII 1942

~~Handwritten signature~~

Шеф ојске IV

Розенберг Анита  
- " - Еман  
Фрухтман Мојса  
Куле се 109  
Нови мост



ИСТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА





УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА  
Одељење специјалне полиције

Пов. II бр. 1884 /IV

14 августа 1942 године

Београд

СРЕСКОМ НАЧЕЛСТВУ СРЕЗА КРУШЕВАЧКОГ



КРУШЕВАЦ

Молим да се приложено затворено писмо преда на потпис акта  
г. Вожићу Браниславу, чиновнику Управе града Београда, који се сада та-  
мо налази, - па акт врати.

Ник. -



По нарадби  
Шефа Одељења специјалне полиције,  
Шеф IV одељења полицијског сектора,

*Bećević*

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA FNRJ  
Uprava državne bezbednosti

*Датум сачувања документа  
Београд (23) 442  
август 1942. г.*

*23-IV 442  
Кр.*

*Јулијан*

Бр. протокола	Страна	Свежа	Потпис
191	7		

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ  
БЕОГРАДА

ПОЛИЦИЈА  
ОБЛАСТНОГ  
КРУШЕВАЦА

ПОЛИЦИЈА  
ОБЛАСТНОГ  
КРУШЕВАЦА

Лист № 533

20. VIII - 1942

Управа града Београда  
(Београдско поштомато)

Београд

По укљученој управи саопредао  
познато и. божу, због чега се у време  
када ми је било право да се  
уопште -

С. Ј. Јовановић

УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА  
Одељење специјалне полиције  
POLIZEIPRÄSIDIUM - BEograd  
Spezialpolizeiabteilung

23. VIII. 42. год.  
Београд

№ II № 2024-IV  
29 VIII 1942

и. Милошевић  
Шеф одељења IV.

29/VIII  
IV

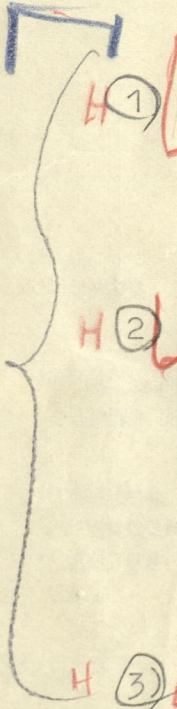
ИСТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА

ИАБ, УГБ, СП IV - 191 к. 429/26

Београд, 11 августа 1942 године.



у.о.



Н (1) РОЗЕНБЕРГ АНИТА, јеврејка, крила се је од децембра 1941 до августа 1942, већим делом под лажним именом "Бранка Марковић". Лажну избегличку легитимацију набавила преко римо-католичког жупника Андреје Тумпеја, са Чукарице. Дело у потпуности признаје.

Н (2) РОЗЕНБЕРГ ЕРНА, јеврејка, сестра Аните под 1), крила се од децембра 1941 до августа 1942. Од маја ове године има лажну личну карту на име "Вера Михаиловић". У последње време била је запослена у Крагујевцу у Јавној берзи рада, а ухапшена је у Београду на пропутовању за Немачку, где се пријавила за рад. Лажну личну карту прибавила јој је Марта Фрухтер, такође јеврејка, преко Милана Радовића, адв. пр., за 3000 динара. Дело у потпуности признаје.

Н (3) ФРУХТЕР МАРТА, јеврејка, живела је у Београду илегално од децембра 1941 до августа 1942 године, већим делом под лажним именом "Јелица Стојановић". Лажну избегличку легитимацију на ово име прибавила помоћу римо-католичког жупника Андреје Тумпеја, истовремено када и Анита Розенберг. Помоћу Милана Радовића, адвокатског приправника, издејствовала Ерни Розенберг лажну личну карту на име "Вера Михаиловић" и за ову услугу платила 3000 динара. Дело у потпуности признаје.

Н (4) ТУМПЕЈ АНДРЕЈ, римо-католички жупник цркве на Чукарици, прибавио од неидентификованог лица две лажне избегличке легитимације на име "Јелица Стојановић" и "Бранка Марковић" и дао их Марти Фрухтер и Анити Розенберг, да би могле да се скрју од власти. Био је упознат са чињеницом да су ове две јеврејке, јер су га молиле да их покрести. Дело у потпуности признаје, али је одбио да каже име лица које му је набавило избегличке легитимације, изговарајући се да ово лице не познаје, а зна једино то да је Словенац - избеглица.

Н (5) РАДОВИЋ МИЛАН, адвокатски приправник, прибавио је, наводно од Николе Коларевића, посредника за купо - продају кућа, једну легитимацију (личну карту) на име "Вера Михаиловић" и предао је јеврејки Марти Фрухтер да би је она дала јеврејки Ерни Розенберг. За ово је примио од Марте 3000 динара и изјављује да је цео износ предао Коларевићу. Даље је изјавио, да му је Коларевић изјавио како је легитимацију набавио од званичника Централне пријавнице Баковића.

Н (6) БАКОВИЋ ЗДЕСЛАВ, дневничар званичник Ц.П., изјавио је да Коларевића познаје од раније и да му је свршавао ситне услуге око пријављивања разних лица, али одбија да је учествовао у издавању лажне личне карте на име "Вера Михаиловић". Допуста могућност, да је Коларевић током честих посета искористио моменат када он није био у канцеларији и украо један или могуће више примерака - образаца личних карти.

Н (7) САВИЋ БОГДАНА, домаћица из Крагујевца, ухапшена је због тога што је била у друштву горе именованих јеврејки. Она је заједно са Ерном Розенберг пошла на пут у Немачку, где је добила запослење,

*2 год. неће одговоре  
јер се неће одржи дана  
пог.*

иначе Ерна је код ње становала у Крагујевцу краће време. Није могло да се установи да је Богдана знала да су Ерна и остале јеврејке, пошто је појмљиво да су то ове криле од других. Иначе, противу ње ништа друго не стоји.

Од лица која су у вези са овим предметом налазе се у бекству:

① КОЛАРЕВИЋ НИКОЛА, посредник за купо-продају кућа, који је прибавио адвокатском приправнику Радовићу лажну личну карту на име "Вера Михаиловић".

② РОЗЕНБЕРГ АРАНКА, јеврејка, која се у Београду крила под лажним именом "Љубица Николић". Аранка је рођена стрина Аните и Эрне Розенберг и била је у вези са њима, а када су ове 31 јула ухапшене, она је побегла из свога стана у Скерлићевој ул. бр. 20 непознато куда.

:"":":":":":":":":":":

Пош. II бр. 1884/45

Р

Народног

не личних података и објављивања. Јеврејка која се крила под лажним именом "Љубица Николић".

Писмени

да се одређени подаци и објављивања под др.:

Н. Пош. II бр. 1884/45  
Пош. II бр. 2024/45  
Н. Пош. II бр. 1884/45

5. IX. 1945

Б.

СТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА

MINISTARSTVO UNUTRASNH POSLOVA FNRJ  
Uprava državne bezbednosti  
A H H H A

Br. predmeta 181	Stupa 9	Strežnja	Popis
---------------------	------------	----------	-------

ИИЉ, ГГБ СГ IV-181, к 428/26

...иште, пронађу не ншта друго не стоји.  
...што је појамом да су то ове крпе од дрва.  
...иште знала да су дрва и остале јеврејске,  
...иште могао да се уочавају да је  
...иште дрва је код не отворена у јеврејским

Од лица која су у вези са овим предметом изазве се у бек-  
:у:у:

(1) КОЛАЧЕВИЋ ИЛИЊА, поробник за купно-продају кула, који је  
привремено администратором приватних Рајовићу личну карту на име  
"Бера Михаловићу".  
(2) РОЗЕНБЕРГ АРАМА, јеврејка, која се у Београду налази под  
ликим именом "Аурија Јанковић". Арама је робена ступна Анита и Боне  
Розенберг и била је у вези са њима, а када су ове 31 јула ухапшене,  
она је Роберта на својој страни у Оксфордској ул. бр. 20 непознато ку-  
ла.

Пов. II бр. 1884/42

Р

Картотеци,

за евиденцију с тим, да евидира сва ли-  
ца која се помињу у вези са ухапшеним  
јеврејкама која су им омогућила добија-  
ње лажних исправа и скривање.

Писарници,

да референта раздужи и са предметима  
под бр.:

- К Пов. II бр. 1884/42
- Пов. II бр. 2024/42
- К Пов. II бр. 1884/42.

2. IX. 1942  
Б.

По наређењу  
Шефа Одељења специјалне полиције,  
Шеф IV отсека - полиц. комесари

*Белоруски*

ИСТОРИЈСКИ  
АРХИВ  
БЕОГРАДА

ПРИЈЕМАЊА  
1942

1942

Предмет: Розенберг Анита, Розенберг Ерна  
Савић Богдана и ~~друштво~~ Марка  
правоћење.

ОДЕЛЕЊУ СПЕЦИЈАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ  
Управе града Београда



Дана 31 јула 1942 год. око 7 часова када сам по завршеној ноћној патроли пошао на спавање препознао сам познате комунистичке које се већ домићу у саслушањима садање истраге, а које лично познајем, и то: 1. РОЗЕНБЕРГ АНИТА, ученица VII. р. гимназије, рођена 21 IX.1924 године, у Београду, од оца Александра и мајке Марије, вере мојсијејеве, неудата, сада са станом у Бегушевој улици бр.28 а. Именована је живела за цело време од рата па на овамо под лажним именом МАРКОВИЋ БРАНКА, васпитачица, рођена 24 IX.1924 године у Новом Саду, по народности српкиња, вере православне, неудата, са станом у Бегушевој ул бр. 28 а.

Што се тиче илегалног рада припадала је СКОЈУ и као таква поред других дужности које је имала да врши, водила је и ужи актив VII. женске гимназије.

2. РОЗЕНБЕРГ ЕРНА, ученица, рођена 13.II.1926 г. у Београду, сестра Розенберг Аните, са станом у Крагујевцу у улици Св. Милетића бр. 5.

Именована је као и њена сестра Анита живела илегално под лажним именом МИХАЈЛОВИЋ ВЕРА, тумач, рођена 13.II.1926 г. у Београду, (Н. Сад) занимање радница, трг. помоћница-. Што се тиче илегалног рада припадала је СКОЈУ.

3. САВИЋ БОГДАНА, домаћица, рођена 6.VII. 1925. г. у Добрачи, срез Гружански, од оца Живана и мајке Милице, рођ. Гавриловић, српкиња, вере православне, неудата, са станом у Крагујевцу,

Именовану сам привео из разлога што је била у друштву са сестара Розенберг и што је Ерна Розенберг по податцима из исправа становала у истој кући и истој улици у Крагујевцу.

4. СТОЈАНОВИЋ ЈЕЛИЦА, прив. чиновница, рођена 10. IX. 1923 год. у Вишеграду, од оца Михајла и мајке Љубице, рођ. Милић, српкиња, вере православне, неудата, са станом у Доситијевој бр. 17. II. спрат. *Уставорн и др. Марка, др. гин. рође 10-12-1923 у Армији*

Именована је приведена из разлога што је била у друштву сестара Розенберг.

Приликом личног пререса у Одељењу Анита Розенберг била је сувише дрска према мени, упитала ме је колико ћу пара примити за то што сам их привео, Одељењу.

Прилог: Све исправе које су нађене код горе наведених лица.

Предње част ми је доставити с молбом на даљи поступак.

31 јула 1942 године  
Београд.

*Завлаштити Штеико*  
полиц. агент.

УПРАВА СПЕЦИЈАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ  
ОДЕЉЕЊЕ СПЕЦИЈАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ  
ПОЛИЦИЈА БЕОГРАД

*Пов. бр. 1884*  
*4-III-1942*

MINISTARSTVO UNUTRASNIH POSLOVA FNRJ  
Uprava državne bezbednosti  
Br. *131* / *10* / *10* / *10*  
Potpis

*Г. Вукча - кит 4 Р/о*

*Бр. 1884*  
*Иван Маршал*

*[Безбедност 28/IV]*

НАЧЕЛСТВО ОКРУГА ВАЉЕВСКОГ  
Пов. бр. 3250/42  
31 децембра 1942 год.  
Ваљево

11.



УПРАВИ ГРАДА БЕОГРАДА  
делее специјалне полиције

*Београд*  
*Ваљево*

У вези там. акта Пов. II бр. 1884/V од 2 новембра 1942 год. извештавам да је срески начелник у Обреновцу казнио деловођу општине у Забрежју ради тога што је пропустио да установи како је и зашто Бранка Мирковић тамо допутовала.

Установио је да је Бранка Мирковић избегличку легитимацију добила од среског начелства у Крушевцу и среско начелство у Обреновцу затражило је од среског начелства у Крушевцу да установи да ли је заиста именованој издата избегличка легитимација. Извештај од среског начелства у Крушевцу још није примљен. О резултату овог проверавања доставиће се накнадно извештај:

... ОКРУЖНИ НАЧЕЛНИК,

УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА  
Одељење специјалне полиције  
POLIZEI PRASUNG - BELGRAD  
Special-Abteilung



*Ратни уред*  
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА  
Управа државне безбедности

*К. Пов. II бр. 1884-IV*  
*9 јануара 1943 г. Вук*

Број предмета	Страна	Свога страна	Потпис
<i>191</i>	<i>2</i>		

*MI/12*

*Београд*



191/2  
192/97

Лов. Л. 1884/42

Л.  
Комитету,

за извршење извршних послова  
не Антине Рибаре, на  
у месту.

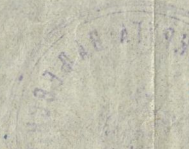
10. I. 1943

8.

По варада  
Штаб Одржења специјалне полиције  
Делатни одсек - полиц. комара

ИАБ, УГБ, СТИВ 191, к 429/26

*Датум: 10. I. 1943*



ИСТОРИЈА БЕОГРАДА